

P. I.: Így igaz, Mozart és Sosztakovics címmel adtunk hangversenyt, október 24-én, Hsin-Ni Liu tajvani zongoristával, s ezt a programot nemcsak Budapesten, hanem Szolnokon is előadtuk. Nagy élmény és fontos mérföldkő volt ez az együttes számára.

I *Úgy tudom, hogy zenekaruk a kormány által megbízott tehetségpont programot igyekszik hasznosítani...*

P. I.: Bolyky Zoltán ötlete alapján elindítottuk az opera-keresztmetszeteket, némi díszlettel, jelmezzel, fiatal szólistákkal. Amióta ez a sorozat megy, jelentősen nőtt a publi-

kumunk, s ezen belül is a fiatalok aránya. Azok az énekesek, akik ezeken a produkciókon szerepelnek, mind főiskolai hallgatók, vagy már végzett énekesek. Ők most már a nagykoncertjeinken is fellépnek...

I *Milyen jövőről álmodik a zenekar ügyvezetőjeként a 2012-es év első napjaiban?*

I. E.: A múltunk és jelenünk körülbelül e kérdések körül forog. Azonban nagyon fontos, hogy ezt a szakma és a közönség is megismerje. Többek között ezért is teszünk eleget olyan felkéréseknek, amelyek a vá-

rosunk és a zenekar image-t is növelik. Ilyen volt például a kapolcsi fellépésünk és a Magyar Állami Népi Együttesrel közös, margitszigeti koncertünk, de az eddigi legnagyobb hazai sikert mindenféleképp a szolnoki Városi Sportszínházban rendezett Magyar Tánckoncert jelentette. Túlzás nélkül állíthatom, hogy ez világpremier volt és bárhol megállná a helyét. Több nagy produkciós tervünk van, és az első kategóriás zenekarunkkal mind a szakma, mind a közönség előtt azt a pozíciót szeretnénk elfoglalni, amelyet megérdemlünk.

R. Zs.

„Tétel közben is bátran tapsoljanak”

Hollerung Gábor küzdelemről, közönségnevelésről, lobbikról

A Budafoki Dohnányi Zenekar zeneigazgatója, Hollerung Gábor nagyon bizik benne, hogy az együttes megéri a jövőre esedékes, huszadik születésnapját. Addig azonban túl kell élniük még ezt az idejé esztendőt... Annak ellenére nagyon nehéz a helyzetük, hogy százmillió forint fölötti jegybevételű produkált az együttes, rengeteg hangversenyen lépnek pódiumra, sőt felkérésre még a Sportszínházban is koncerteznek. Hollerung Gábor mindent megtesz azért, hogy az 1993-ban hivatásossá vált zenekar fennmaradjon, bár elmondta azt is, nagyon belefáradt a folyamatos küzdelembe.

I *A koncertprogramjait böngészve a neten, egy remek lapra is rátaláltam, a negyedévente megjelenő Hangolóra, amely a zenekar híreiről számol be, interjúkkal, cikkekkkel. Kevés együttes dicsekedhet saját újsággal...*

–Már másfél esztendeje létezik ez a 48 oldalas, ingyenes magazin, s a Hangolót az együttes tagjai készítik, itt az irodában. A

cikkeket zömében a Budapesti Akadémiai Kórus tagjai írják, a lapot pedig a zenekar munkatársai szerkesztik, és tördelik.

I *Úgy vélem, egy ilyen kiadvány a közönségépítésben is fontos, s jól tükrözi a tagok lelkesedését, ügyszeretét.*

–Mindez szerintem is komoly szerepet játszott abban, hogy a nehézségek ellenére

eddig talpon maradtunk, bár azt kell mondanom, buktatóból ebben az esztendőben is akad jócskán. Minden kezdődik megint előlről...

I *Pedig azt gondoltam, kedvezően befolyásolja az életüket, hogy most már nem az önkormányzattól érkező összeg a leglényegesebb eleme az állami támogatás elosztásának, hanem a taglétszám...*

– Jövőre valóban ez lesz a legfontosabb kritérium, idén azonban még az önkormányzattól érkező támogatás alapján osztották szét a pénzt, és éppen ez a baj. Ezért vagyok nagyon elfáradva... Egyébként ez is lobbizás eredménye, mert nem így volt eredetileg, az új szabályozás már ettől az esztendőől érvénybe léphetett volna. Akadtak azonban olyanok, akik úgy gondolták, néhány zenekarnak jót tesz, ha lesz idejük átállni az új körülményekre... Pedig a korábbi törvény nem volt logikus. S azt gondolom, hogyha a többiek másképpen vélekednek erről, akkor az egész közeg nem látja át, hogy mindez mennyire veszélyes... Szóval nem lesz könnyű évünk, Damoklész-kardja továbbra is a fejük fölött lebeg, nagy kérdés, hogy az önkormányzat tűri-e ezt a labilitást. Hiszen az okozta a konfliktust, hogy az önkormányzat úgy vélekedett, akkor támogatja tovább a zenekarunkat, ha az állam pótolja azt a hiányzó összeget, amelyet érthetetlen indokból vontak meg tőlünk. Egy prosperáló együttes a jobb teljesítményéért kevesebb pénzt kap, most már két esztendője... Az állam 2010-ben még tett kompenzációs kísérletet, tavaly azonban már ezt sem próbálta meg. Pedig a kulturális kormányzatnak végre döntenie kéne.

■ Ön szerint ki kellene végre mondania a tárcának, hogy kit támogatnak és kit nem...

– Így van, utána pedig cselekedni. A jelenlegi anyagi keretek között a Dohnányinak egyetlen esélye van, mégpedig az, hogy iszonyatos mennyiségű koncertet ad. A tavalyi esztendőben olyan jegybevételű produkáltunk, ami már az álom kategóriájába tartozik. Úgy vélem, 100 millió forint fölötti teljesítménnyel kevés együttes dicsekedhet. Erre az összegre a társasági adókedvezményt is megkaptuk, ez jelentette az egyetlen segítséget, ami megmentett minket a csődtől. Így mi a költségvetésünk több mint ötven százalékát teremtjük elő saját bevételből.

■ Ha azonban ezt az esztendőt túléljük, akkor jövőre már biztosabbá válik a pozíciójuk, hiszen a megváltozott elosztás alapján nagyobb állami támogatásra számíthatnak.

– Csak remélni tudom, hogy így lesz, jelenleg ugyanis megszűnt a kommunikáció. Légüres térben létezünk. Korábban azért az szándékok kiismerhetőek voltak. Igazán csak az önkormányzatomban bízom, bár egyelőre ők sem tudják, mi lesz. A jelenlegi

helyzetben pedig sajnos nem tűnik úgy, hogy komoly tényezőnek számítana az, hogy egy zenekar életben marad-e vagy sem... Hiába képes a Dohnányi Zenekar nagyon magas színvonalat produkálni, amelyről már olyan vendégek is elismerően nyilatkoznak, mint Kocsis Zoltán. Január első hetében például öt koncertet adtunk, négy különböző programmal. Ebből hármat a Művészetek Palotájában rendeztünk meg, egyet az Olasz Intézetben, egyet pedig Budafokon

■ Akkor jócskán akad munka..

– Iszonyatos túlszolgálatban vannak a zenészeink, de mindenki tudja, azért dolgozunk, hogy éljünk. S ennyi munka mellett is a lehető legmagasabb színvonalra törekszünk. Úgy vélem, nem pénz függvénye, hogy ki mit teljesít... Egyszer egyébként ki kellene már számolni a fajlagos költségeket, s azt, hogy pontosan minek mi az ára... Mennyi a fizetés, a juttatások, a terembérlés, satöbbi. Mekkora összeg reális egy együttes fenntartásánál, s mekkora ehhez képest az ország teherbíró képessége, milyen nagyságú a felvevőpiaca. Attól félek, hogy nem igaz, hogy ez a zenekari struktúra hosszú távon ebben a formában fenntartható lesz. Mint ahogy tudjuk, hogy nem igaz, hogy minden együttesnek összemérhető ötven hangversenye van, vagy hogy valamennyi együttesnek 22 ezer fizető nézője van vagy tud lenni... Itt az a kérdés, hogy úgy használjuk-e fel a pénzt, hogy a gyerekeink is muzsikálhassanak, és lesz-e akkor még közönségük. Ahogy az is, hogy hogyan osztjuk el azt a forrást, ami az elmúlt harminc év mozdulatlansága okán, a magyar ugar még mindig meglévő egyenlőtlenségeinek kompenzációját szolgálja.

■ De már a tavalyi évről is úgy vélte, lehet, hogy nem éli túl a Dohnányi Zenekar...

– A rengeteg felkérés mentett meg minket, a sok munkának köszönhető, hogy decemberben rendezni tudtuk az adóságainkat, jutott pénz a januári fizetésekre... Nagy szerencsénk, hogy a 2011-es, kimaradt évet követően, ismét felkértek bennünket újév-köszöntő, céges rendezvényre.

■ Minek tulajdonítja ezt és a példátlan jegybevételt?

– Szerencsére gyakran erős partnerekkel dolgozunk együtt. A decemberi Klasszik Rádiós koncertünket, például a rádiókam-

pánynak köszönhetően, duplán tudtuk megrendezni. Emellett a repertoárunk is elég változatos, izgalmas; sok, hangversenyt ritkábban látogató figyelmét is felkelti. Számos felkérésre több ajánlatból választanak minket, sok visszajelzést kaptunk, hogy legtöbbször nem is az ár volt a perdöntő, hanem az általunk javasolt program újszerűsége, frissessége. Mi igyekszünk rafináltan összerakott, minden stílust felvonultató, adott esetben a stílusból kikacsintó darabokat is játszani. Az újévi hangversenyünkön például akadt Wagner-nyitány, kortárs kínai zene, jazz, tangó. Fellépett például a csellósólam vezetője, Simkó-Várnagy Mihály, aki kiváló képviselője a loopolásnak, amelyben egyetlen hangszerrel egész zenekar hangzását lehet produkálni. A koncert végén az üzletemberek azt mondták, nem hitték volna, hogy ennyire élvezni fogják a klasszikus zenét is. A publikumot folyton el kell kápráztatni, meg kell fogni valamivel. Ebben az együttes is partner, hiszen folyamatosan bombáznak az ötleteikkel. Olyan kamaracsoportok vannak, mint a Corpus Harsóna Quartet, a Budapest Saxophone Quartet vagy a Harmonia Garden. A mi muzikusaink tudnak jazzt, popot játszani, és mernek is. Úgy gondolom, ennyi bevételhez erre szükség is van. Emellett az amatőrökhöz fűződő viszonyunk szintén nagyon sokat köszönhetünk. A sokszáz kórustag, akit évről évre az aktív zenélés élménye fűz a zenekarhoz, szintén hozzájárult a zenekar közönségbázisának szélesedéséhez.

■ Sokan nem érzékelik, ma már nem lehet bezárkózni az elefántcsonttoronyba...

– Én nem vágyom áhítatra a koncertjeinken. Gyakran bíztatom a közönséget, hogy a tétel közben sem bűn tapsolni. Nem azért, mert populista vagyok, hanem azért, mert ez az újabb kori koncertáhitat egy, a XX. században kialakult hamis filozófiájú, és végül egyre inkább önmaga ellen forduló rítussá vált. Ugyanis köztudomású, hogy például egy Beethoven-kori koncerten az adott szimfónia vagy versenymű egyik vagy másik tételét megismételtette. Tehát bemutatásakor a publikumnak a tételek között tapsolnia kellett. Volt, hogy valamelyik koncertünkön elkezdett valaki tapsolni a közönség soraiban, mások pedig rápisszegték. Hátrafordultam a pódiumon, s azt mondtam, ne sziszegiessenek, tessék hagyni, hiszen az közös érdekünk. Az a dolguk ugyanis, hogyha valami tetszik, azt kifejezzék. Azért jöttek a koncertre, hogy örüljenek, nem azért, hogy a mi szent rítusunkat

áhitattal szemléljék. Egyébként a legfontosabb az együttes játékmódja, az, hogy hogyan folyik a belső kommunikáció. Ennek óriási ereje és hatása van. Ahogy megmutatjuk játék közben a történeteket, a közönség be van kicsit avatva a muzsikálásba, abba, hogy mi történik.

I Minek köszönhető, hogy az együttes tagjai ilyen lelkesek?

– Ez több mint lelkesedés, ez egy meggyőződés és egy tapasztalat, hogy az eredmény és a siker együttműködésen, egymás iránti tiszteleten és tolerancián alapulhat. Ehhez persze bizonyosan a karmesternek is példát kell mutatni, egy vezetőnek célszerű önmagával jó viszonyban lennie és nem szerencsés, ha szüksége van saját vezetői szerepének állandó visszaigazolására. Egy karmesternek nem lehet bizonyítási kényszere semmilyen szempontból, legfeljebb a komponista felé. Ha a vezető nem önmagával, hanem a mindenkori kollégáival foglalkozik, akkor egy szakmai szempontból is hierarchizált együttesben is hasonló helyzet válik gyakorlattá.

I Nem nyomasztó, hogy úgy kell műsort válogatni, hogy a bevétel nagyon-nagyon lényeges, mondhatni a jövőjük múlik rajta?

– Úgy érzem, hogy még élethalálharcunk közben sem váltunk görcsössé. Januárban az egyik újravetett koncertünkön Aharon Harlap számunkra írt zenekari Concertójának ősbemutatóját tartottuk, egy világpremiert, ami elsősorban nekünk volt fontos. Írattunk

darabokat, sok kortárs művet játszottunk és játszunk ebben a szezonban is. Ha olyan művészekkel muzsikálunk együtt, mint Balássy Betty, Tóth Vera vagy Kocsis Tibor, azt azért tesszük, mert valóban örömet okoz számunkra. A nehézségek ellenére úgy vélem, teljesen normális koncertévadot tartunk, amelyben minden hangverseny különleges és fontos. A Művészetek Palotájában nagyon izgalmas a hang-kép sorozatunk, amelyen vetítés kíséri a produkcióinkat, s ebben az esztendőben is lesz Énekel az ország, ötszáz énekesrel, amelynek műsorán egy Vajda-mű és Webber Requiemje kapott helyet. Hat koncerten szerepelünk a Műpában, két bérletsorozatunk van az Olasz Intézetben, és természetesen a budafoki zenei élet meghatározó együttese vagyunk. És emellett persze örülünk, ha olyan nagyszabású előadásra kérnek fel minket, mint például a Sportsarnokban február 11-én rendezett FILMharmonikusok.

I Ezek szerint az Olasz Intézetben találtak állandó otthonra?

– A Zeneakadémiai koncerteket illetően igen, bár kicsit kisebb, de legalább hallgatható ott a zene. Nem könnyű megfelelő koncerthelyszínt találni. Nekünk is nehéz megtölteni a Műpát, mert nagyon tagolt lett a budapesti közönség szerkezete.

I Szép eredményeket mutathatnak fel, mégsem érzem optimista hangulatúnak...

– Elfáradtam a folytonos küzdelemben. Tavaly nagyon közel álltam ahhoz, hogy veszem a kalapomat... Felőrli az embert az

életben maradásért folytatott, állandó harc, akárcsak az, hogy néhány dolgot nagyon ostobának tartok a hazai zenei élet működésében. Azt is nehezen viselem, hogy látom, a zenekari tagokban ott a félelem, hogy mi lesz velük, maradjanak-e... Ezek mind-mind tehetételek. Nem tudom, meddig lehet győzni, bár az ember megtesz mindent. Most, a sikerek ellenére, továbbra is nagyon bizonytalan a helyzetünk... Hiába arattunk hatalmas sikert Bonnban, a német újraegyesítés hivatalos ünnepén, hiába finanszírozzuk magunkat most már lassan több mint ötven százalékban bevételekből, és hiába látható, hogy mi nemcsak jajongunk, hanem cselekszünk is. Azt is utálom, hogy úgy érzem, évről évre eggyel magasabbra ugrunk, s minden évben kiderül, az is kevés... Egyszer mindennek van határa... A 2010-es, hetvenmilliós bevételre is azt hittem, nem lehet túllépni, s bár tavaly sikerült, nem tudom azonban, hogy mi lesz 2012-ben. Sokan mondják, mi elég talpraesettek vagyunk, úgyis megoldjuk valahogy, csak ez most már kezd visszautni, a szükséges és nélkülözhetetlen források és feltételrendszer helyett egyre több felelős ember legyint, mi a jég hátán is megélünk. Én pedig sajnos fáradok és öregszem. Száz ember egzisztenciájának felelősége bizony eléggé nyomasztó. Mindenesetre büszke vagyok arra, hogy az együttes, amellyel 1989 óta dolgozom, s 1993-ban vált profivá, létezik még mindig. Most egyelőre persze leginkább annak örülnék, ha legközelebb 2013-ban, a húszéves jubileumunk alkalmából is beszélgethetnénk!

R. Zs.

„„A meggondolt, de dinamikus építkezés híve vagyok”

Csaba Péter szívesen lép Takács-Nagy Gábor örökébe a MÁV Zenekarnál

A következő szezontól Csaba Péter lesz a MÁV Szimfonikus Zenekar művészeti igazgatója. A hegedűművész-karmester több együttesnél végzett társulatépítő munkát, s a magyarországi zenekarhoz rengeteg ötlettel érkezik. Szeretne némileg változtatni a repertoáron, de úgy, hogy közben megőrizze a zenekar komoly törzsközönségét. Olyan művészeket szeretne meghívni vendégként, akik még jobba teszik az együttes hangzását. Fontos feladatának tartja azt is, hogy fiatal művészek pályakezdését segítse, több éve dolgozik ugyanis egy nagyszabású, spanyolországi fesztiválon, ahol a magyar fiataloknak is lehetőséget ad. S mivel több világsztár elindulását segítette, így ifjú tehetségből is akad majd néhány a koncertjein.

I Említette, hogy több évre előre felkérésekkel teli a naptára. Sikerült lemondani a feladatainak egy részét, hogy időt szakítson a MÁV Szimfonikusokra?

– Amikor a felkérésről döntöttem, ez volt a legnehezebb, hogy átgondoljam, van-e időm, energiám egy új együttesre, hiszen akadnak két-három évre előre felkéréseim, s vannak társulatok, ahol vezető szerepet töltek be. Azt sem tartom jónak, hogy fél perc-